

Puolustusministeriölle

Puolustusministeriö asetti 28 päivänä toukokuuta 2008 työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin selvittää puolustusvoimien viranomaisten toimivaltuuksien muutos- ja kehittämistarpeet erityisesti sotilaskurinpitoa ja poliisitehtäviä koskien.

Työryhmän tehtävänä oli selvittää myös muun lainsäädännön muutoksista aiheutuvat muutostarpeet edellä tarkoitettuihin säännöksiin sekä luoda perustuslain mukainen, ajantasainen ja johdonmukainen säännöstö.

Työryhmän tuli laatia ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon. Työryhmän tuli alkuvaiheessa laatia ehdotus sotilaskurinpitoa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Toisessa vaiheessa työryhmän tehtävänä on valmistella ehdotus puolustusvoimien poliisitehtäviä ja pakkokeinoja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi.

Työryhmän tuli saada sotilaskurinpitolainsäädännön uudistamista koskeva väliraporttinsa valmiiksi viimeistään 30 päivänä lokakuuta 2008 ja koko työnsä 30 päivänä kesäkuuta 2009. Määräaika väliraportin luovuttamiselle jatkettiin työryhmän pyynnöstä päättymään 31 päivänä maaliskuuta 2009.

Työryhmän puheenjohtajaksi kutsuttiin johtava kihlakunnansyyttäjä *Antti Pihlajamäki* (23.9.2008 asti). Hänen tultuaan estyneeksi kutsuttiin hovioikeudenneuvos *Veli Hokkanen* puheenjohtajaksi 24.9.2008 lukien. Varapuheenjohtajana toimi hallitusneuvos, lainsäädäntöjohtajana *Seppo Kipinoinen* puolustusministeriöstä.

Jäseniksi kutsuttiin lainsäädäntöneuvos *Jaakko Rautio* oikeusministeriöstä, poliisijohtaja *Kimmo Hakonen* sisäasiainministeriöstä, oikeussihteeri *Timo Ojala* korkeimmasta oikeudesta, johtava kihlakunnansyyttäjä *Irma Rosenius-Sutela* Valtakunnansyyttäjänviraston nimeämänä, laillisuusvalvontayksikön päällikkö *Juha-Mikko Hämäläinen* rajavartiolaitoksen esikunnasta, apulaisosastopäällikkö *Tuija Sundberg* pääesikunnasta, ylitarkastaja *Terhi Vira* pääesikunnasta ja varapuheenjohtaja, sittemmin puheenjohtaja *Kalle Meriö* Varusmiesliitto ry:stä.

Työryhmään nimitettiin työryhmän työn aikana jäseniksi Kimmo Hakosen sijaan hallitusneuvos *Tomi Vuori* sisäasiainministeriöstä (20.1.2009 lukien), Juha-Mikko Hämäläisen sijaan varatuomari *Petteri Seppänen* rajavartiolaitoksen esikunnasta (9.9.2008 lukien) ja Terhi Viran sijaan sotilaslakimies *Jari Peltonen* pääesikunnasta (9.9.2008 lukien). Joihinkin työryhmän kokouksiin osallistui Tomi Vuoren sijaan ylitarkastaja *Marko Meriniemi* sisäasiainministeriöstä, Jari Peltosen sijaan sotilaslakimies *Heikki Kohijoki* pääesikunnasta ja Petteri Seppäsen sijaan ylitarkastaja *Tuire Metso* rajavartiolaitoksen esikunnasta.

Työryhmän sihteerinä toimi hallitussihteeri *Jenni Herrala* puolustusministeriöstä ja sotilaslakimies *Jouni Pulkkinen* pääesikunnasta (Merivoimien Esikunnasta 1.1.2009 lukien).

Työryhmä kuuli asiantuntijoina eduskunnan apulaisoikeusasiamies *Jukka Lindstedtiä*, puolustusvoimien asessori *Hanna Nordströmiä* ja Kaartin Jääkärirykmentin komentajaa, eversti *Hannu Liimattaa*. Työryhmä sai kirjallisen asiantuntijalausannon oikeustieteen tohtori *Matti Pellonpäältä*. Lisäksi työryhmä vieraili Karjalan Prikaatissa.

Työryhmä on valmistellut väliraportin sijaan itsenäisen osamietinnön, joka sisältää hallituksen esityksen muotoon laaditun ehdotuksen uudeksi sotilaskurinpitolaksi. Esitys on laadittu voimassa olevan sotilaskurinpitolain pohjalta. Uudistuksen tavoitteena on luoda johdonmukainen ja ajantasainen

säännöstö, joka kaikilta osin vastaa perustuslain asettamia vaatimuksia. Myös muun lainsäädännön muutoksista aiheutuvat muutostarpeet on otettu huomioon. Esitutkinta- ja pakkokeinolain uudistaminen on kesken ja uudistuksen vaikutuksia sotilaskurinpitolainsäädäntöön on tarpeen selvittää vielä virkamiesvalmistelussa.

Esityksen mukaan kantelua koskevia säännöksiä ei enää sisältyisi sotilaskurinpitolakiin. Työryhmä esittää puolustusministeriön harkittavaksi, tulisiko kantelusta säätää jossain muussa laissa.

Esitystä laadittaessa on tullut esille se, onko sotilasrikoksia koskevien rangaistussäännösten soveltamisalasta annettu valtioneuvoston asetus perustuslain mukainen. Säännökset voivat olla myös vaikeasti löydettävissä. Valtioneuvoston asetus on annettu rikoslain 45 luvun 29 §:n 1 ja 2 momentin nojalla ja sen uudistaminen voisi olla tarpeen. Asetuksen uudistaminen ei ole kuulunut esitystä valmistelleen työryhmän toimeksiantoon. Asetus ei myöskään ole puolustusministeriön valmisteluvastuulla.

Mietintöön sisältyvät Jaakko Raution, Timo Ojalan ja Kalle Meriön yhteinen eriävä mielipide, Kalle Meriön eriävä mielipide sekä Tuija Sundbergin ja Jari Peltosen yhteinen eriävä mielipide. Eriävät mielipiteet ovat mietinnön lopussa.

Saatuaan osamietinnön valmiiksi työryhmä luovuttaa sen kunnioittavasti puolustusministeriölle.

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 2009

Veli Hokkanen

Seppo Kipinoinen

Jaakko Rautio

Tomi Vuori

Timo Ojala

Irma Rosenius-Sutela

Petteri Seppänen

Tuija Sundberg

Jari Peltonen

Kalle Meriö

Jenni Herrala

Jouni Pulkkinen